

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan popoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.

Upravišтво: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Fisimenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Diktat narodu.

Rusijo so upropastili oni pogojni »rodoljubi«, ki so bili za Rusijo samo pod tem pogojem, da jih je Rusija slepo ubogala in jim v vsakem oziru ustregla.

Tudi pri nas se pojavljajo vedno bolj in bolj takšni pogojni »rodoljubi«. Samo njihova mora veljati ali pa naj vse skupaj propade in naj vzame Jugoslavijo vrag. Ni bilo čudno, da so se pojavili takšni pogojni rodoljubi najprej in v največjem številu ravno v onih strankah, ki ne pripoznavajo nacionalne misli. Vsaj je bilo med njimi le preveliko takih, ki so nacionalno in samostojno Jugoslavijo sploh odklanjali in ki so bili srečni le, kadar so mogli prejeti od tujca pohvalo za svojo hlapčevsko poslušnost.

Toda usodno je, kadar se prično pojavljati pogojni »rodoljubi« v vrstah nacionalistov samih, ker tedaj so postali najmočnejši zagovorniki države njeni nasprotniki. In to se danes dogaja v vedno večji meri in zato smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo vse rodoljube, da je pogojni rodoljubstvo smrt naroda, da ni nobenega napredka brez prave demokracije in da je propadanje naroda vedno gotovo dejstvo, kadar nima narod dovolj razuma, dovolj svobode.

Pogojni patriotizem je smrt naroda, ker ubija harmonično delo vsega naroda, ker vodi v anarhijo. Če ima eden pravico veta, potem imajo vsi ena. Kaj pa tisto? Zato mora brezpogojno veljati, da je patriotizem sam posebi dolžnost in da se v domovinski ljubezni nikomur ne morejo pripoznati prav nobeni pogoji.

Veljati mora enaka pravica za vse in zato je demokratizem bistveni del patriotizma in zato ni patriot tisti, ki ni demokrat. Ampak ne demokrat na jeziku, temveč demokrat v dejanju je treba biti, skratka tak demokrat, ki se brezpogojno podredi sklepu večine, pa čeprav mu je preje nasprotovalec.

Naša država šele postaja in zato je razumljivo, da obstoji vse polno misli, kako naj se zgradi država! Te misli se naravno bore za prvenstvo in samo pozdravljati je, če se vrši boj izčrpan, ker tako smerno upati, da se pride do najboljših rešitev. Toda ta boj se mora enkrat nehati in sicer takoj, ko se je večina izrekla za eno misel. Ko je bila sprejeta Vidovdanska ustava, smo doživeli tak slučaj. Nesporna večina naroda se je tedaj izjavila za unitaristično ureditev države in zato se mora vsak pravi patriot tej izjavi brezpogojno podrediti. V času gradnje si ne moremo privoščiti kverulantstva, ker to ovira delo.

Toda sprejem ustave je bila šele prva etapa in delo gradnje je ž njó šele začeto. Da bo dobro dovršeno, je treba, da sodeluje narod ravno tako pri nadaljevanju zgradbe, kakor je sodeloval pri položitvi temeljev. Zakaj samo tista zgradba bo obstala, ki je zgrajena z in po volji naroda in brezumljeno se bo sesula v prah stavba, ki je bila sezidana proti volji naroda.

Iz tega vzroka pa je popolnoma zgrešeno, če se hoče narodu diktirati kakšno zgradbo si naj zgradi. Nasprotno je treba dati narodu vsvo svobodo, da čuti, da je zgradba zgrajena res po njegovi volji, da je njegov dom. Le v tem slučaju bo narod v resnici za državo, le v tem primeru jo bo branil proti vsem tudi z lastno krvjo. Najmočnejša obramba vsake države je ljubezen državljanov do nje in za Jugoslavijo ne velja nobena izjema.

Zato je vsak diktat narodu zgrešen in napaden. Narod je suveren in ne podedinci. Kar celota ukaže, to morajo izpolnjevati posamezniki in ne obratno. Dosednja temu pravilu pa je tudi dolžnost rodoljuba, da je samo v službi naroda in brezpogojen izvrševatelj njegove volje. Nima posameznik pravice, da diktira narodu, temveč pravico diktata ima edinole narod.

To je osnovno načelo demokratizma, po vsem svetu priznanega načela. In zato mora veljati tudi pri nas in zato morajo izginiti vsi pogojni rodoljubi, zlasti pa oni iz nacionalističnih vrst. Tisto absolutistično mnenje, da bo vse-

Rekonstrukcija kabineta.

Ministra Janjić in Kojić odpadeta, nanovo vstopita Stanić in Maksimović. — Spremembe v resortih.

Beograd, 2. julija. V zvezi z odhodom g. Pašića so pričeli v političnih krogih ponovno delati kombinacije o rekonstrukciji vlade. Vašemu dopisniku se je posrečilo doznati iz dobro informiranih krogov, da je Pašić predložil kralju tako rekonstrukcijo vlade, da iz vlade izpade samo minister ver Janjić, minister šum in rud Kojić, na njih mesta pa prideta Andra Stanić za ministra gradevin in Boža Maksimović za ministra socialne politike. Sprememba portfeljev bi se izvršila na sledeči način: Miša Trifunović dobi ministristvo ver, Uzunović pa ministristvo za šume in rude; ostali ministri obdrže svoje dosedanje resorte. Taka vlada bi mogla biti volilna, samo v ministristvu notranjih del bi se izvršila še sprememba.

S tako rekonstrukcijo mora biti zadovoljen tudi ves radikalni klub, ker vstopi predstavnik opozicije v radikalnem klubu g. Stanić v vlado, a istotako Miša Trifunović i Uzunović.

Beograd, 2. julija. Za časa odsotnosti ministrskega predsednika Pašića vlada nima nobenih sej, ker samo pričakuje poročila z Bleda. Do 9. ure dopoldne ministri niso prejeli nobenega poročila z Bleda, čeravno so v neposrednem stiku s Pašićevim okolič. Radikali vztrajajo pri vesteh, da bodo volitve 26. oktobra. Vlada smatra, da se bo končala Pašićeva akcija vsaj z rekonstrukcijo vlade, če ne bo volilne vlade. Vlada rešuje le najnujnejše tekoče posle.

Kombinacije o političnem položaju.

Beograd, 2. julija. V teku večerajšnjega popoldneva ni bilo nobenih načelnih političnih sprememb. V gotovih krogih domnevajo, da se bo sedaj, ko je odšel g. Pašić na Bled, politična situacija razčistila. V dobro poučenih vladnih krogih trdijo, da bomo imeli že tekom desetih dni razpisane volitve pod vlado g. Pašića in Pribečevića in razpust narodne skupščine. To je, pravijo radikali, edini izhod iz sedanje politične situacije in krize. Kajti, če bi se to ne zgodilo in ne bi našli drugega izhoda, potem bi prišli v isti položaj kakor pred 27. majem.

PASIĆ SE NIMA VOLILNEGA MANDATA.

Beograd, 2. julija. Vlada danes dopoldne ni dobila poročila z Bleda o

rezultatu misije predsednika vlade Pašića. Notranji minister Srskić je dejal vašemu dopisniku, da vlada nima poročila, da bi dobil g. Pašić mandat za volilno vlado, kakor so trdile danes dopoldne razširjene vesti v Beogradu. Pašić mora uspeti samo v vprašanju rekonstrukcije, vse ostalo pa se bo doseglo kasneje, Pašić se ne namerava takoj vrniti v Beograd, da bo boljše dosegel svoje namere na Bledu.

Beograd, 2. julija. V zvezi z bivanjem ministrskega predsednika Pašića v vili Suvobor na Bledu se je večeraj popoldne razširila tukaj vest, da je Pašić že dobil volilni mandat. To vest pa je vlada takoj demantirala kot preuranjeno. Volilni mandat sicer pričakujejo, toda ne tako hitro.

Opozicija se pripravlja.

Plenarna seja opozicijskega bloka najbrž koncem tedna.

Beograd, 2. julija. Opozicija se zbira v Beogradu, zlasti demokrati, ker prično danes seje glavnega širšega odbora demokratske stranke. V petek prično seje opozicijskega bloka. Demokrati trdijo, da so se njihove vrste razburile in da mora priti do krvi, ker so volilci sfinantizirani. Tekom večera dneva so se razgovarjali o situaciji. Vse pričakuje, kaj bo dosegel Pašić na Bledu.

Beograd, 2. julija. Za petek pričakujejo v Beogradu prihod dr. Korosca in dr. Spahe. Tedaj se bo vršila tudi plenarna seja opozicijskega bloka.

»ORJUNA« NE BO RAZPUŠČENA.

Beograd, 2. julija. Danes dopoldne je imel minister Ninčić dolgo konferenco s prosvetnim ministrom Svetozarjem Pribečevićem. Na tej konferenci sta ministra razpravljala o zadostitvi Italiji radi incidenta pri Uncu in radi zahtevu Italijanov, da se razpusti Orjuna. Svetozar Pribečević je absolutno proti razpustu Organizacije jugoslovenskih nacionalistov ter bi pomenil ta razpust razpad koalicije. Zato sedaj iščejo primerne rešitve tega vprašanja, ki bi se izvršila na zadovoljnost vseh prizadele. (Opomba uredništva: To poročilo samo potrjuje prvotno poročilo »Narodnega dnevnika«, da so v Beogradu zelo resno razpravljali o italijanski zahtevi, da se razpusti »Orjuna«, v katerem poročilu je stariška starina »Slovenski Narod« videl — pisanje proti organizaciji jugoslovenskih nacionalistov.)

ga konec, če se ne zgodi vse tako, kakor si kdo želi, se mora nehati! Konec vsega pa bo, če se ne bo zgodila volja naroda, zato je maksima pravih patriotov, da so brezpogojno poslušni narodu in da enkrat za vselej pospravijo s pogojnim patriotizmom.

Tako se glasi diktat svobodnega naroda in ta diktat je nepreklicen in neovrgljiv. Nacionalisti, izpolnjujte ga!

Obmejni incident.

Vitis ital. napada na našo žel. postajo v Postojni v Beogradu.

Beograd, 2. julija. Vest, da so napadli v noči med 28. in 29. julijem fašisti pri Postojni poslopje, v katerem se nahaja naša železniška postaja in ranili našega železniškega uradnika Levičnika, je izzvala v Beogradu najrazličnejše komentarje. V Beogradu smatrajo, da je to osveta fašistov radi incidenta pri Rakeku. S strani naše vlade so bile predvzete po naredbi notranjega ministristva vse potrebne mere, da ne pride do nadaljnjih incidentov. Na tem mestu je meja zastražena.

Beograd, 2. julija. Našega zunanjega ministra dr. Ninčića je posetil italijanski odpravnik poslov v Beogradu Sola. Ta poset je v zvezi s poslednjim incidentom s strani fašistov v Postojni.

Konferenca v Londonu.

Našo državo bo zastopal dr. Djurić. Beograd, 2. julija. Našo državo bo zastopal na mednarodni konferenci v Londonu, ki se bo vršila sredi julija, dr. Djurić, naš delegat v reparacijski komisiji. Zunanji minister Ninčić je izjavil, da ne namerava iti v London, temveč se bo vrnil s konference. Male antante v Pragi direktno v Beograd.

Program konference Male antante v Pragi.

Od 11. do 13. julija.

Beograd, 2. julija. Odpravnik češkoslovaškega poslanstva v Beogradu je sporočil našemu zunanjemu ministru dr. Ninčiću program dela konference Male antante. Konferenca prične dne 11. julija v poslopiju ministristva za zunanje zadeve v Pragi. Konferenco je v Pragi že vse pripravljeno. Prvi uradni sestanek bo ob štirih popoldne. Zvečer bo svečanostni banket. Dne 12. julija posetijo ministri-udeleženci konference s svojim spremstvom predsednika češkoslovaške republike Masaryka. Od 11. do 1. ure popoldne bo seja, ob 2. kosilo pri predsedniku republike

Masaryku v Lani, kjer ima Masaryk svoje letno bivališče, ob 8. uri banket v našem praškem poslanstvu. Tretji dan se bodo konference končale v dvorani češkoslovaškega zunanjega ministristva, opoldne bo kosilo v rumunskem poslanstvu, popoldne pa bodo udeleženci podpisali protokole in bo sestavljeno poročilo za časopise o delu konference v Pragi. Zvečer bo poslovilna večerja pri češkoslovaškem zunanjem ministru dr. Benešu. Konferenci bodo predsedovali izmenoma gg. Duca, dr. Ninčić in dr. Beneš.

Nezadovoljnost z novo ital. vlado.

Rim, 2. julija. V parlamentarnih krogih je komentiranje rekonstrukcije še vedno zelo živahno. V fašistovskih in filo-fašistovskih krogih niso sicer prav popolnoma zadovoljni s sedanjo rekonstrukcijo, češ, da je premalo obsežna in da bo moral Mussolini na jesen nanovo preosnovati vlado. Vendar pa trdijo, da odgovarja sedanja vlada kolikortoliko zahtevam zmernih elementov v državi. Nasprotno pa opozicija ne vidi v preosnovi vlade prav nobenega znamenja, da hoče vlada za vsako ceno uveljaviti zakon, ker da so vsi novi ministri več ali manj reakcionarci prve vrste; tako liberalni desničar Sarcocchi, minister javnih del; liberalni fašist Di Scala, ad. honorem imenovani minister za kolonije, dalje liberalce senator Casatti, prosvetni minister ter katoliški nacionalalec Nava, minister državnega gospodarstva.

Današnji »Messaggero« priobčuje vest, da bo Mussolini še tekom današnjega dne objavil listo novih državnih

podtajnikov. Izmenjani bodo vsi državni podtajniki. Odpravi se državno podtajništvo v ministrskem predsedništvu (dosedaj je bil, podtajnik v predsedništvu Acerbo).

Rim, 2. julija. Na pripombe fašistovskega in filo-fašistovskega tiska glede ostavke populara Rodino kot podpredsednika zbornice odgovarja današnji »Popolo« približno takole: Rodino je gotovo gentleman prve vrste. Toda tudi zadnji šolarček ve, da je kronski govor samo delo vlade in ne kralja. In radi tega bi bilo samo hinavstvo, ako bi hotel zakrivati politični element tega govora. Radi tega je bila dolžnost opozicionalcev, da se niso udeležili ceremonij na Kvirinalu, v kolikor je ta predstavila izraz političnega čina vlade in ni bila v nobeni zvezi s kraljevo osebnostjo. Popular Rodino je pač postopal v smislu sklepa opozicijskega bloka, da se ne bodo sploh spuščali v pogovor z vlado, dokler bodo trajale dosedanje razmere.

»AVANTI« ZAPLENJEN.

Rim, 2. julija. Sinoči je kvestura ustavila razprodajanje maksimalističnega glasila »Avanti«. Vsi izšli so ostali na postaji Termini ter čakali nadaljnjih ukrepov. Drugi socialistični listi pa so se lahko razprodajali. »Avanti« je bil brzokone zaplenjen, ker nosi na naslovni strani z mastnimi črkami tiskano vprašanje: Ali je res, da je Mussolini, ko je zapuščal zbornico, po zadnjem Matteottijevem govoru, vzkliznil: Matteotti bi že dolgo časa več ne smel govoriti?

MATTEOTTIJEV SLUČAJ.

Rim, 2. julija. Preiskovanje v okoličih jezera Vico je bilo dosedaj popolnoma brezuspešno. Vlada namerava sploh opustiti dosedanje preiskovanje na tem kraju. Policia tudi do sedaj še ni našla nobenega sledu za Matteottijevim truplom.

Dumini, eden izmed glavnih obtožencev umora Matteottija, ni mogel še do danes najti nobenega zagovornika. Vsi odvetniki so namreč zavrnili nalog odvetniške zbornice. Dumini še vedno zanika, da se je udeležil umora.

NOTRANJE MINISTRSTVO SE PRAVLJA NA VOLITVE.

Beograd, 2. julija. Ministristvo notranjih del je izdalo komuniké, v katerem sporoča, da bo ministristvo v svojih poslih popolnoma reorganizirano. Združita se oddelka za javno varnost in oddelak za zaščito države, katerima se pridene novinarski odsek. Tako preustrojeno ministristvo bo izvrševalo posle svojega resorta. Vse te spremembe so v zvezi z bodočo volilno vlado, ker bo organizirano ministristvo slično vojaški organizaciji.

POSLOVNE DNEVNICE.

Beograd, 2. julija. Za soboto ob 10. dopoldne je določena seja administrativnega odbora. Na tej seji se bo ponovno razpravljalo o vprašanju poslovnih dnevnic.

PRED NOVIMI NEMIRI V BOLGARIJI.

Sofija, 2. julija. Vlada je odredila, da zvonovi v zvonikih ne smejo zviniti, ker se boji, da bi se to moglo smatrati za znamenje za kmetsko revolucijo. Vlada je odredila velike varnostne odredbe. Sinoči so se vršile v zapadnem delu Sofije velike poulične borbe.

LUENDORFF V RIMU.

Rim, 2. julija. Te dni se je v Rimu mudil general Ludendorff, bivši načelnik nemškega generalnega štaba. Potoval je incognito, vendar pa so ga v Rimu spoznali nekateri Nemci.

ODLOŽITEV KRALJEVEGA ODHODA Z BLEDA.

Beograd, 2. julija. Radi Pašićevega odhoda na Bled je bil odložen prihod kralja v Beograd za nekaj dni, ravnotako tudi njegov poset v Topoli.

NEUSPEHI ŠPANCEV V MAROKU.

Madrid, 2. julija. Poročila z marokanskega bojišča niso nič kaj ugodna. Zadnje poročilo pravi, da se je španski oddelek z največjim naporom komaj rešil obleganja vstašev pri Haza. Izgub Špancev do sedaj še ni bilo mogoče natančno ugotoviti, vendar se zdi, da je 30 mrtvih, med njimi 4 častniki.

BOLGARSKI KOMITE.

Beograd, 2. julija. Po prihodu na oblast Fan Noličeve vlade je dovoljeno na albanskem teritoriju bolgarskim komitom in naravno tudi kakakom svobodno kretanje; tako da je sedaj Skafer njihov glavni stan za priprave za njihovo akcijo na Kosovem.

Borzna poročila.

Zagreb, 2. julija. Devize: Curh 15.05—15.15, Pariz 434.50—439.50, London 365—368, New York 84.25—85.25, Praga 247.40—250.40, Dunaj 0.1186—0.1206, Milan 362.30—365.30, Valute: dolar 83.25 do 84.25, šv. fr. 15—15.10, lira 357.50—360.50. Trst, 2. julija. Današnja predborza: Beograd 27.35—27.50, London 100.70 do 100.90, Pariz 119—119.50, New York 23.20 do 23.30, Curh 411—414, Dunaj 0.0327 do 0.0330, Praga 68.30—68.60. Beograd, 2. julija. Dunaj 1180—1185, London 363.5—364, Pariz 435—437, New York 84—84.5, Italija 361—362, Praga 247.75—248. Curh, 2. julija. Beograd 655, Pariz 28.85, London 2430, Milan 2417, Praga 1655, New York 562, Dunaj 7930.

Vagone premoga meče Trboveljska družba — v Savo!

Na obrežju Save je postavil slovenski inženir lovine in vodočistilne naprave, s katerimi lovi premogove drobce, ki jih nosi s seboj odvajalna voda, katere teče iz separacije Trboveljske premogokopne družbe. Teh premogovnih drobcev, med njimi so tudi celi kosi, je silno veliko in brez uvida omenjenih lovilnih naprav bi bil ves ta premog izgubljen. Ker je bila Trboveljska družba uverjena, da je za njo premog, prihajajoč po odvajalni vodi izgubljen, ni delala graditelju lovine naprave v začetku nobene sitnosti in je celo dovolila postavitev lovine naprave.

Ko pa je Trboveljska družba spoznala, da imajo lovine naprave neverjeten uspeh in da je bilo samo lanske leto rešenih z njim 1.300.000 kilogramov premoga in to v par mesecih, je Trboveljska premogokopna družba nakrat samolastno prepovedala lastniku lovine naprave vsako nadaljno pridobivanje premoga. Svojo prepoved je Trboveljska premogokopna družba utemeljevala s tem, da je po rudarskem pravu popolnoma lastnica vsega pridobljenega premoga in da ga lahko uniči, porabi, proda ali pa tudi zavrzne.

To mnenje Trboveljske premogokopne družbe pa ne drži, ker priznani strokovnjak v rudarski stroki inž. Endlicher je dokazal, da je po rudarskem zakonu Trboveljska družba lastnica premoga samo tako dolgo, dokler je premog na njenem svetu.

Cisto naravno je zato, da se je zato lastnik lovine naprave upr. »prepovedi« Trboveljske družbe. To je storil s tim večjo pravico, ker je odvajalna voda javna voda in ker razpolaga o njej edino vodopravna oblast in to je okrajno glavarstvo v Celju. To je na podlagi javne komisije in predloženih načrtov podelilo inženirju z odlokom z dne 29. aprila 1924. tudi vodno komisijo, ki je bila za uporabo lovine naprave potrebna. Zadeva je bila s tem pravno popolnoma urejena.

Toda Trboveljska družba ima kapital in zato je mislila, da mora biti pravica na njeni strani in vložila je rekurs na II. instanco na velikega župana v Ljubljani.

V tem stadiju se nahaja sedaj spor. Brez pritegnitve politične oblasti pa je nakrat rudarsko glavarstvo v Ljubljani podelilo Trboveljski premogokopni družbi koncesijo, da sme v daljavi 500 metrov vzdolj Save do iztoka vode, ki prihaja po cevi iz rudniške separacije izključno uporabljati in strugati Save se nahajajoč premog.

S tem pa je postala vsa zadeva javna politična zadeva. S to koncesijo naj bi bilo onemogočeno, da bi kdo drugi kot Trboveljska premogokopna družba lovil v Savi nahajajoč se premog. In to kljub temu, da Trboveljska družba tega premoga sploh ne lovi, temveč ga nasprotno meče v vagonih v vodo. Cene trboveljskega premoga so namreč tako pretirane visoke, da Trboveljska družba nabavljenega premoga sploh prodati ne bi mogla, ampak bi morala, delati sebi konkurenco. Zato meče premog v vodo.

Brez doma je, da je v interesu vse javnosti, da se dragi premog ne meče v vodo, temveč da se ga lovi. Zlasti še, ko so dosedanjí uspehi dokazali, da se to izplača, vsaj je bilo od slov. inženirja samo v oktobru l. leta nabavljena 30.000 kg premoga.

Kljub temu pa gre rudarsko glavarstvo v Ljubljani na roko Trboveljski družbi.

Mi proti temu odločno protestiramo in zahtevamo, da se takoj naredi red. Ne pustimo, da bi se metal premog v vodo in Trboveljsko društvo je treba prisiliti, da tudi ona spoštuje rudarski zakon. In še eno! Zahtevamo brezpogojno, da se najstrožje kaznujejo tisti, ki bolj spoštuje meč Trboveljske družbe, ko pa zakon. Proti trboveljskim magnatom je treba nastopiti z vso strogo, ker več ko zločin je, če se meče v Savo premog, ki bi mogel tisočem revežem ublažiti krutosti zime.

Pozivljamo vso javnost, da se našemu protestu pridruži in zlasti industriji bi se morali zganiti, da se že enkrat konča ubijanje slovenske industrije, ki ga povzročuje s svojim odeduško dragim premogom Trboveljske družbe stalno!

Slovanski svet.

ČEHOSLOVAŠKA.

Legionarski zlet, ki se je vršil v nedeljo dne 29. junija v Pragi, se je pretvoril v impozantno narodno in politično manifestacijo. V sprejedu po praških ulicah so nosili legionarji vseh svojih 16 zastav, pod katerimi so se borili za svobodo Čehoslovaške. V sprejedu so bili vsi generali dobrovoljci, dalje ministri Beneš, Grine in Marković ter tudi zastopniki Pavlov, Božinov in Maksa in legionarji iz vseh krajev Evrope in Amerike. V vsem je bilo najmanj 30.000 legionarjev. Na trgu pred starim magistratom so pozdravili legionarje zastopniki vlade, tujih držav in kulturnih društev. Nato so legionarji svačeno prečitali svoj manifest, v katerem izjavljajo, da more Čehoslovaška izpolniti svojo mislo, če bo čvala pravice, ki so zajamčene z ustavo in če bo vlada v znamenju čiste demokracije, kakor je bilo to utrjeno še pred njenim nastankom v washingtonski deklaraciji. Dalje zahtevajo legionarji popolno ločitev cerkve od države. Zahtevajo zaščito delavskega naroda proti izkoriščanju nadmočnih slojev in uvedbo obsežnih socialnih in gospodarskih reform. Država se ne sme obotavljati, da poseže na dedščine in lastniške pravice, če so te škodljive celoti. Potrebno je, da ohranijo vse napredne politične stranke po možnosti enotnost in da s svojo neednostjo ne olajšajo delo

reakcij. Vsi dobrovoljci trdno verujejo v demokracijo in v vse večjo in večjo svobodo. Po splošnem prečitaniu manifesta so odšli legionarji na zgodovinski praški grad, da pozdravijo predsednika Masaryka. Masaryk jim je izrazil svojo radost, da so se dobrovoljci zopet sestali v Pragi in dokumentirali v tem svoj program dela, ki ga mislijo izvršiti. Dobrovoljski pokret nalaga čehoslovaškim državljanom dolžnost, da upravlja državo v demokratskem duhu. Če se ohrani dobrovoljski duh v čehoslovaškem narodu, potem je bodočnost čehoslovaškega naroda sigurna. Predsednikov govor je bil sprejet z velikanskim navdušenjem. — Popolne so priredili legionarji tri velike zabave in sicer posebej za italijanske, francoske in ruske dobrovoljce. Masaryk je obiskal vse tri zabave.

Dobrovoljski zlet je bil popolna zmaga dobrovoljske misli in k tej zasluženi zmagi čehskim dobrovoljcem iskreno čestitamo.

RUSIJA.

Velika vročina je zavladala v Rusiji. V Povolžju in v južnovzhodni Rusiji kaže termometer 50 stopinj Celzija. V kijevski guberniji 42 stopinj. Ta visoka vročina je v nekaterih krajih silno škodovala letini, dočim je stanje žetve v Ukrajini srednje.

je videla iz svojega skrivališča v praproti — tako se je vsedel poleg nje in jo božal po licu, da je bila vsa rdeča kakor mak. Toliko sladkosti ji je budila njegova mehka roka, da se ji je temnilo pred očmi. Vse to je premislila Katica na paši in prav tisto popoldne, ko je prišel migo gospod župnik, je njej kar srce vstrepalo, ker je mislila, da je resnično stopil izza grmovja sosedov Tomažek.

Prav v globino duše ji župnik ni mogel videti, ker to ni dano človeku, vendar pa je slutil za temi sivimi očmi nekaj, česar mu niso razodela njena usta. Osemnajsti rojstni dan se je blizal, ko so jo poslali starši v mesto služiti, da bi se naučila kuhati. Takrat je bila že močno dekle, polno zdravja. Česala se je gladko, na prečo in da bi ne vzbujala pohujšanja s svojimi gostimi lasmi, se je vselej zjutraj zmocila z vodo in jih potem z dlanimi prizela k glavi.

Gospodinja, kamor je prišla, je bila vesela njene snaznosti in pridnosti. Svojo kamricco je opremila z božimi podobami, nad posteljo je visela majhna podobica njene patronne in pod njo škropilec z blagoslovljeno vodo. Zgodaj je vstajala in dolgo v noč molila, kakor zdaj je imela vse polno izkušnjav.

V hiši so imeli hlapca, postavnega fanta. Rad se je smejal in ni prikrival, da mu je Kati všeč. Ona pa mu ni dala pogleda, čeprav je na njem vedno mislila nanj in se ji je večkrat prikazal celo v cerkvi, ko je klečala pred oltarjem.

Gospodinja se je marsikaterikrat pošalila: »Kati, če ti je naš France všeč, ga pa vzemi. Priden je in dober fant.« Dekle je vselej zardelo, povedilo oči in nekam ježno pogledalo v stran.

»Ni odkritja,« je menila gospodinja, »no, mene ne briga, kaj počne, ampak oči ne da človeku.«

France si je izbral drugega dekleta. V tistih dneh je bila Katica strašno nasajena in ko se je prišel domači fantek, star šest let, zjutraj, vese nagec umivati v kuhinjo, je zaloputnila vrata, češ da ne more gledati takega pohujšanja. Gospodinja se je sicer smejala, ampak zavalilo ljubega miru, je

Caston Doumergue.

Predsednik francoske republike.

Dne 13. junija je bil izvoljen Gaston Doumergue s 515 proti 309 (za Painlevéja oddanimi) glasovi za predsednika francoske republike.

Gaston Doumergue šteje danes 61 let in je 12. predsednik francoske republike. Po dovršenih pravnih študijah je postal z 22. leti upravni uradnik v Indokini, nato je postal leta 1893. sodnik v Alžiru. Istega leta se je tudi posvetil politiki. Bil je takoj izvoljen za poslanca svojega rojstnega okraja Gard. V politično življenje se je užíval hitro in skoraj je igral odlično vlogo. Bil je nato zaporedoma ponovno izvoljen. V kabinetu Combes je postal prvi minister, in sicer je upravljal kolonialno ministrstvo. Leta 1906. postane trgovinski minister v kabinetu Sarrien, leto dni kasneje pa prosvetni minister v vladi Clémenceaua. Nato je bil še minister leta 1909 v kabinetu Briand. L. 1910 je bil izvoljen Doumergue v senat, kateremu pripada od tedaj neprestano. Dne 9. decembra 1913 postane Doumergue ministrijski predsednik. Dne 10. junija 1914 se pa mora umakniti Ribou. V tem je prišla vojna in Doumergue postane zopet minister. Nato se je zelo aktivno udeleževal sej v senatu in bil v letu 1923 izvoljen za predsednika senata. Doumergue je odločen nacionalist, neumoren delavec, temperamenten govornik in uživa v vseh krogih veliko spoštovanje. Omenimo naj še, da je Doumergue odločen prijatelj Slovanov.

Politične vesti.

— Dr. Seipel okrevaj. Avstrijski kancelar je po atentatu že toliko okrevaj, da je te dni zapustil svoje stanovanje in šel na kratak izprehod.

— Nemška nota glede voljaške kontrole, ki jo je izročil nemški poslanik predsedniku veleposlaniške konference, zavrača možnost, da bi mogla Nemčija izzvati v Evropi oborožene konflikte. Nemška vlada stoji dosledno na pravnem stališču. Pri izvedbi generalne kontrole, ki jo Nemčija ne zavrača, pa pričakuje postopanja, kakršno odgovarja splošnemu sožitju narodov. Kot končni termin za generalno inspekcijo želi Nemčija 30. september. Glede raznih telovadnih, športnih in podobnih organizacij, ki vse kažejo zelo živahno gibanje, pravi nemška nota, da te organizacije absolutno ne morejo pomeniti nevarnosti za mir v Evropi. Organizacije imajo le namen, da vrše poleg telesne okrepitve tudi vzgojne naloge. Prejšnja splošna voljaška obveznost je imela po naziranju nemške note poleg voljaške tudi imeniten vzgojni značaj, vcepila je mladini spoštovanje do zakonov in vzgojo k disciplini. Te naloge vrše sedaj omenjene organizacije, ker ni več splošne vojne dolžnosti. Nemška nota ponovno poudarja, da je popolnoma izključeno, da bi te organizacije mogle biti povod kakim nemir v Evropi. Poleg tega ne dosega stanje nemške oborožitve niti one meje, ki jo dovoljuje Nemčiji versailleska mirovna pogodba. V Parizu je napravila nota dober vtis in jo smatrajo kot napredek v razvoju po-

Težave španskega diktatorja.

Vlada generala Primo de Riveria preživlja težko krizo, ki se stalno stopnjuje.

Najprej je imel Primo de Rivera velike težave vsled opozicije starih strank, predvsem od grofa Romanonesa in bivšega parlamentarnega predsednika Alvariza vodene levice. V začetku je sicer španski diktator z lahkoto premagal opozicijo, toda v zadnjem času je cela vrsta okoliščin zelo poslabšala njegov položaj. Slabo stanje narodnega gospodarstva, druginja in načelna nezadovoljnost Španca z vsako vlado, vse to je bila voda na mlin opozicije, ki je poleg tega zelo dobro znala izrabiti vedno bolj očitno nezmožnost vlade.

Nade na novo ustanovljeno stranko (Union Patriótica) se tudi niso uresničile, pa čeprav je je vlada z vsemi sredstvi podpirala in čeprav je bil njen voditelj, general Hermosa, član vseomogočnega direktorija. In naravno! Voditelji vladne stranke so sami stari aristokrati, ki nimajo prav nobenih državnihških talentov in ki so tudi drugače brezpomembni ljudje. In ko se je izjavila proti novi vladni stranki celo konservativna desnica, katero vodi sposoben Maura, je bila usoda nove »ladne stranke zapečatená. Poizkus Primo de Riveria, da bi si ustvaril s pomočjo nove stranke tudi civilno politično moč se je torej žalostno ponesrečil.

Pravi vzrok sedanje krize pa ne leži toliko v notranje političnih motivih, kakor pa v faktorju, ki je dal Riveri moč — v vojski. Na španskem obstojita in sta obstajali — poleg cerkve samo dve skupini: skupina socialne revolucije (socialisti in sindikalisti) ter ona socialnega reda — vojska. Vsa ostala javnost pa je tvorila v političnem oziru amorfnó maso. Kot najučinkovitejša organizacija za red je bila vojska od vseh vlad z dobrotami obipana, kar je zelo slabo uplivalo na disciplino vojske. Seveda ne toliko na disciplino nošstva, ko na disciplino oficijev. Vsaj je postal diktator tudi sam Rivera le s pomočjo nediscipliniranosti. Sedaj pa se obrača isto sredstvo proti njemu. Pred Rivero je namreč stopilo prvo in najtežje vprašanje Španse—Maroške vprašanje.

Katastrofa španske vojske v Maroku l. 1921 je izzvala v vsej deželi burjo viharja. Vse je kričalo po preiskavi in da je treba krivice kaznovati. To je pri nastopu svoje diktature Rivera tudi obljubil. Bilo je tudi v resnici več procesov izvedenih in izrečenih več ostrih kazni. Proces proti glavnemu krivcu generalu Berengneru pa je direktorij stalno odlašal, ker se je hotel lotiti te kočljive točke šele tedaj, ko si bo popolnoma zasigural svojo pozicijo.

Danes je proces proti generalu Damasu Berengneru v toku. Ne vzbuja pa onega zanimanja, kakor se je pričakovalo.

V vojski pa je proces prava senzacija in danes je vsa vojska razdeljena na dva tabora: za ali proti generalu

litničnega položaja. Nemčija glavne točke zavezniških zahtev sicer sprejema, v nekaterih važnih točkah pa si le izgovarja gotove pridržke. Pač pa zavrača francosko časopisje trditve nemške note, da ne pomenijo voljaške in vse ostale reakcionarne organizacije v Nemčiji nevarnosti za evropski mir. Te organizacije bi mogle ob kakih priključitvah maslen prevrat ter vredi republiko ter pripomoči na krmljo vladi, ki bi ogrožala evropski mir.

— Romunija in Rusija. Naš tisk napada romunskega zunanjega ministra Duco radi njegove izjave, da je Besarabija sestaven

Berengneru. Posledice zanimanja vojske so se tudi že pokazale in prijatelji obojenega generala so dosegli, da je moral general Aguilera kot »redsdnik sodišča odstopiti, ker da je bil preveč pri stranki. Na njegovo mesto je bil imenovan splošno spoštovani general Weyler. Čeprav pa more ta proces povzročiti še velike sitnosti, na vendar ni težišče krize v njem, temveč v maroškem vprašanju.

Maroški problem ni samo vojaški problem. Kot tak je veljal mnogo krvi, prinesel pa zelo malo slave in efektivnih uspehov. Toda najvažnejša plat maroškega vprašanja je v njegovem finančnem pomenu za Španijo. Španski proračun znaša letno tri milijarde pezov, od katerih je ena milijarda brez kritja. Ravno toliko pa znašajo tudi stroški maroške ekspedicije. Španska ima torej takoj aktivni proračun, samo če opusti maroško ekspedicijo. Brez tega je vsako ozdravljenje španskih financ nemogoče. Direktorij, ki sestavlja »avno sedaj proračun, se je zato odločil, da opusti vse ozemlje, ki je stalno ogroženo in ki se da držati le s pomočjo »prijateljskih« plemen. Prijateljstvo teh plemen pa je treba kupiti za drag denar in ima pri tem še to neprijetnost, da v kritičnem trenutku puste Špance na cedilu dostikrat pa se tudi pridružijo njihovim sovražnikom in pobližajo Špance z orožjem, ki so ga prejeli od njih. Katastrofa leta 1921 je nastala ravno vsled tega.

Radikalna odločitev direktorija je izzvala v prebivalstvu seveda veselje, pri vojski in zlasti pri oficijih okupacijske armade pa naletela na najostrejši odpor. Če je temu odporu vzrok idealno stališče, ali pa izhaja iz materijelnih ozirov, kaže pri okupacijski armadi so namreč zelo visoke, je poststranskega pomena.

Dejstvo pa je, da se je poveljnik španske tuje legije, podpolkovnik Franco upr. izpolniti povelje vlade in govori se celo, da namerava korakati na čelu svojih čet v Melilo, glavno mesto vzhodnega španskega Maroka. Stvar pa je postala še bolj resna vsled tega, ker noče vrhovni poveljnik general Sanjurjo izpolniti povelja vlade, da se izroči podpolkovnik Franco vojnemu sodišču.

Kriza, ki jo preživlja španski direktorij je torej nad vse resna. Če se mu posreči premagati težaven položaj, kakor je to v svoji zadnji deklaraciji samozavestno naglašal, potem je njegova pozicija za vedno utrjena in njegov konec ne pred letom 1926, ko misli direktorij razpisati nove volitve. Če pa se to ne posreči, potem so njegovi dnevi šteti.

V zadnjem času se je pričelo mnogo govoriti o prehodni vladi, ki naj bi jo sestavil general Weyler. Taka vlada bi bila v resnici zasilen izhod iz sedanjega težkega položaja.

del Romunije in da se vprašanje obnovitve odnošajev z Rusijo toliko časa ne bo rešilo, dokler Rusija ne bo priznala Romuniji Besarabije. »Agencia Rusta« demantira tako možnost odnošajev in ostaja pri tem, da mora Besarabija pripasti Rusiji.

— Blivši predsednik albanske vlade Ahmed beg Zogu je sprejel našega dopisnika kateremu je izjavil, da je prepričan, da sedanja razbojniška vlada v Albaniji mora past, ker ni sposobna, da vodi državo. V kratkem odpotuje Ahmed beg Zogu iz Beograda. Z našo vlado in državo pravi, da je zelo zadovoljen.

J. K.

Mrtvorojena deca.

Kati je pasla krave. Za spoznanje je imela privihnan nosek sredi polnih, cvetočih lic. Hodila je bosa in meča so se ji tlesla. Najraje je pasla na samotnem parobku, pod katerim je vodila steza v vas.

Štirinajst let je že imela. Rada je molila in odkar je bila pri spovedi, ni zamudila nobeno nedeljo več.

Vaški župnik je imel ostre oči. Pod tistim parobkom se je nekdo ustavil in jo poklical. Prišla je, mu spoštljivo poljubila roko, povešajoča oči v zemljo.

»No, kaj pa počneš na paši?« jo je vprašal župnik z blagim glasom.

»Molim, vado na molim, prečestiti,« je odgovorila veselo, a ni dvignila oči.

Staremu župniku se je zresnilo obličje. »Moliš?« je dejal in jo gledal zamišljeno. »Ko sem jaz krave pasel, smo uganjali norčije na paši. Kozolce smo preobračali, kres kurili, drug drugemu nagajali, lepo je bilo. Pogledaj mi v oči!« Prijel jo je za lica in ji dvignil glavo s svojo dobrohotno roko. Njej pa so se oči kar solzile.

Stari moš ni hotel raniti človeškega srca, še toliko manj tej štirinajstletni punčki. Samo opomnil jo je: »Katica, ne laži nikoli v svojem življenju, kajti laž je močvirje, v katerem se pogreza vedno globlje in globlje ter se ne moreš rešiti.«

Nadaljeval je svojo pot, Kati pa se je vrnila pod svoje drevo in je bila vsa srečna, da so jo poklicali gospod.

»Nobene se niso poklicali k sebi tako kot mene. Gotovo me imajo prav posebeno radi. Celo družicam bodo pripovedovali, da je Katica boljša kot so druge, da samo moliti in moli.« Tako se ji je radovalo srce, a nič se ni zmenila za to, da gospodu župniku prav za prav ni povedala resnice. Malokdaj ali nikoli ni molila na paši, vse druge misli je imela. O tistem ni govorila, kako se ji je pred par dnevi zazdelo, da je stopil iz grmovja sosedov Tomažek, ki je bil poznan kot najbolj poredni pastir in se ji je približal s svojimi črnimi očmi. Prav tako, kakor je nekdo prišel Rezo — Kati in

svojemu sinčku prepovedala, umivati se v prčki ljudi v Adamovi obliki.

Sredi junija je šla Kati na božjo pot. Zjutraj so se odpravili in prišli dopoldne k podružnici. Poleg nje je sedel mežnarjev sin, zelo čedno običen, ves čas je pel z dekleti. Vse so ga rade videle, kajti bil je pobožen in tih mladenič. Res je, da se je lepo oblačil, ampak vsako nedeljo je bil pri vseh mašah. Tako lepo je zvenel njegov glas, kadar je vzel čez: »V dolini solz zdihujemo!«

Katica se ga je vso pot tiščala in potne kaplje so ji rosile na čelo, tako ji je bilo vroče. Ves drug je bil mežnarjev France se je zdel robot, na jeziku je imel vedno prešerno besedo, prav nič ni skrival, da jo ima rad. Njen sosed pa je bil zatopljen v pobožno pesem, za dekleta se še zmenil ni. In vendar je imel tako lepe roke, prilazen glas in za svete reči zavzeto srce.

Mežnarjev je opazil, kako sramežljivo se ozira Katica vanj. Pod mizo ji je stisnil belo roko, nad mizo pa je pel: »Ozri se milostno na nas, Marija.«

V Katičinem srcu je rastele oltarček, sredi tega je stal mežnarjev in sladka občut se so dvigala k njemu, kakor kadilo pred božjo podobo.

Vse popoldne so peli in pili. Zvečer se je stisnil k njej. Zapečetal ji je na uho, da bi rad prišel k njej. Ona — da je greh. On, da ne, če je srce čisto in ni grešnih želja vmes.

»Pa priditi!« je dejala naposled, in ga skorajda bolj prosila, kot bi se bala.

Zvečer je v kamnici stala pred svojo patrono. Premisljala je, dokler je mogla, kajti pričakovanje jo je docela omamilo.

»Če je srce čisto in niso grešne želje vmes,« si je ponavljala in mislila na France, kako predržno jo je nekoč objel v veži. »Ta bi bil ves posveten,« se je odločila v mislih, poškrpala sebe in kakor je bila vajena, tudi postelja z blagoslovljeno vodo.

Pozno je prilezel skozi okno mežnarjev, zgodaj zjutraj je odšel. Kmalu nato je vstala tudi Katica, odšla v cerkev in ni dvignila oči ves dan.

(Dolge prihodnjice.)

Koncert na slavnosti povodom stoletnice rojstva Branka Radičevića.

Na proslavo tega jubileja je pripravljali odbor povabil pevskih društev iz Srbije, izrazil je pa željo, da sodelujeta vsaj po eno hrvaško in eno slovensko pevsko društvo. Iz Ljubljane se je oglasila »Glasbena Matica«, iz Zagreba pa »Lisinski«. Oba zbora so v Sremskih Karlovcih sprejeli z bratsko ljubezljivo in vidnim zadovoljenjem, da sta prišla počastiti spomin priljubljene srbskega narodnega pesnika Branka.

Kar se tiče pevske umetnosti nas je zanimal predvsem koncert, na katerem je sodelovalo pet pevskih zborov in Slovenski Kvartet, oddelek moškega zbora Glasbene Matice (22 pevcev) pod vodstvom G. F. Juvanca je nastopil prvi in je zapel Dr. I. Ipavčev »Savsko«. Anton Foersterjevo »Povejte ve planine«, A. Hajdrinovo »Hercegovko« ter E. Adamčevega »Vasovalca«. Peto se je dobro, živahno, pevci so bili izbrani, dosegli so lep uspeh in prisrčno pohvalo. Skoda je, da Glasbena Matica za ta svoj nastop ni izbrala reprezentativnih pesmi iz novejših naše zborovske literature. Mislija je pač, da ne gre za resen koncert, marveč za sodelovanje na ljudski slavnosti. Slovenski kvartet (zg. Banovec, Pečenko, Završan in Zupan) je častno nastopil z Mešković »Jutrom«, Foersterjevim »Spakom« ter je na viharne odobravanja moral navreči eno Eisenhutovo skladbo ter slovensko narodno »Oj ti soldaški boben«. Marofitov harmonizacij, Vrline Slovenskega kvarteta poznamo. S temeljitimi študijem se je povzpel na izredno visoko umetniško stopnjo izvajanja. Umetnost bi bilo, da pokaže svoje znanje na koncertih širom države. Povsod bi ga občudovali.

Za Glasbena Matico in Slovenskim kvartetom je pelo pevsko društvo »Neven« iz Novega Sada (50 pevcev in pevki). Peto je v dokaj dobri interpretaciji Džordže-

vičevu monotono »Zasvirala je trula« in osmo Mokranjevo »Rukovet«. Akademsko pevsko društvo »Obilič« iz Beograda, ki spada med prva sodobna pevška društva na tem koncertu ni nastopilo preveč srečno. Prednašanje Hatzejevega mešanega zbora »Sem Edini« je trpelo na slabi intonaciji, dočim se je Horejskov moški zbor »Jadna draga« lepše posrečil. — Zelo je imponiral nastop »Muzičkega društva« iz Novega Sada, ki je izvajalo Mokranjevega »Kozarja« v individualni interpretaciji. Zbor ima sveže glasove, je dobro upet in ima v g. Paščanu ognjevitiga dirigenta. — Zmagovalno palmo na koncertu je pa odnesel zagrebški »Lisinski«. Njegov zbor je homogen, duševno izravnán, ljubi mirne tempe in globoko razumeva besedila. Krasni soprani, diskretni tenori in voljni basji. Lisinskega smo poslušali z veliko naslado pokazal je ogromno svojo muzikalno potenco, ki ga stavi v vrsto najboljših svetovnih zborov. Zgančevih pet medijumskih narodnih pesmi, podanih v obliki sonate, Mokranjevo prečepo deseto rukovet (srbske narodne pesmi iz Ohrida) in našaš za to priliko na Brankov tekst komponirani mešani zbor »Vragolije«, dirigenta Lisinskega g. Krešimira Baranovića. Dugo moškega s. Krešimira Baranovića. Dugo moškega pisano skladbo »Lisinski« pod vodstvom je doživel viharne, uprav entuzijastične aplauze. Tako je koncert končal s splošnem navdušenjem. Ker se je vršil na prostem, seveda marsikateri človek ni prišel do veljave, vendar pa je bil nasos vseh društev časten.

„Stenicol“

najboljše sredstvo proti steniciam. Glavna zaloga: Drogerija A. KANC, Ljubljana, Židovska ulica 1.

Naročajte in širite „NAR. DNEVNIK“.

Sovjetski srednji vek.

Obsodba velikega Tolsteja.

Socijalno - demokratični »Vorwärts« poroča:

V Moskvi je bila v Ljenuvovem klubu izvršena obsodba nad Tolstojem. Kot državni pravdnik je fungiral vdova, Zagovornik pa je bil Lunačarski, ki je v poldrugo uro trajajočem govoru branil Tolstoja. Po kratkem posvetovanju je bila izražena sledeča sodba:

»Pred trinaestimi leti umrla je carjske armade, plemenitaš in veleposelnik Lev Nikolajevič Tolstoj je kriv, da je razširjal dela z malomeščanskimi nazori in da je trdovratno zavračal vse, kar je bilo v kakršnikoli zvezi z diktaturo proletariata. Z ozirom na okolnost pa, da je živel Tolstoj v času malomeščanske kulture in so mu ostale velike metode nepozabnega Ljenuva neznan, mu je pripoznalo sodišče olajšujoče okoliščine in sklenilo:

1. Odstaniti je treba njegova najbolj škodljiva dela »Vstajenje« in »Ana Karenina« iz vseh knjižnic.

2. Uničenje vseh teh del.

3. Ves omlit papir je uporabliti za zbiranje Ljenuva, Zinovjeva, Burharina in drugih voditeljev svetovne revolucije. Vzklik proti razsodbi je nedopusten.

Sodba mrtvih je bila specialiteta srednjega veka. Značilno, da so sedanji sovjetski magnati pričeli konkurirati s srednjim vekom. Da pa jim ne priuče konkurenca slave je gotovo in samo obžalujemo naše zapeljave komuniste, obžalujemo naše srednjeveški sodbi ki bodo še po tej srednjeveški sodbi sovjetov klicali slavo moskovskim teroristom.

Pa dvojna morala postaja vedno bolj tipična lastnost komunistov. Kjer so na vladi, tam ubijajo ljudi brez obzirov in v masi. Kjer pa so v manjšini, tam kriče o nasilju, ker se ljudje ne želijo pustiti ubijati. Kjer so v manjšini, ubijajo srednjeveške metode, kjer pa so v manjšini, kriče o kulturi in civilizaciji. Rdeči teroristi imajo tako vedno eno moralo za sebe in eno moralo za druge.

Pa dvojna morala še nikoli ni zmagala in zato izgubljajo tla komunisti celo v delavskih krogih, pa čeprav uporabljajo vse registre najpogostejše hujrabbaje.

Obsodba mrtvega Tolstoja je nov donesek k protikulturni osti komunizma in upamo, da bodo naši »pošteni« komunistični voditelji ta donesek prezrli in slejkoprej nadaljevali s svojo sleparijo ljudstva. Pa to je njihov poklic!

Herriot - Mac Donald.

Živimo v času pred važnimi zunanji političnimi dogodki, ki morda odločijo za desetletje ali nadaljni usodi evropskih držav. V tem času pa sta na odločilnih mestih dva moža, ki sta stala do zadnjega leta v ozadju in so jim znane vse intrige, ki so dovede do svetovne vojne, samo iz tujih arhivov. Dali bosta ta moža v stanu preobraziti svet v novem duhu, bo pokazala bližnja bodočnost. Ta dva moža sta francoski premier Herriot in angleški premier Mac Donald. Zanimiva je karakteristika obeh mož, ki jo prinaša pariški »Matin« izpod peresa Julesa Sauerweina, ki sta mu oba državnika dobro znana.

On pravi: »Oba moža sta si ne glede na razne razlike podobna v enem oziru: oba imata globok čut za odgovornost, ki sta jo prevzela na svoje rame. Mac Donald zasleduje misel o nemškem oboroževanju. Ta misel ga tlačja kakor mora, in mu ne pusti spati. Njegovi sodržniki in družina ga čisto silijo vzdihniti: »Veliki bog! Ako bi morali še enkrat to doživeti!« Te besede je izustil tudi napram Herriotu. Ono to pa je vojna. Pacifisti Mac Donald se plaši, da bi nekoč pisali zgodovinarji, da je prišlo vsled njegove zaupljivosti do nove vojne. Ista misel je navdajala v Chequersu tudi Herriota. Delal je do dveh ponoči v svoji sobi. Nato je ležal na svoji postelji z odprtimi očmi. Ob petih pa ga je poklical šef njegovega kabineta in prišel je zopet delati. Čeprav pa doživljata oba državnika isto, je njihova intelektualna usmerjenost povsem različna. Mac Donald izhaja iz rodbine Johna Knoxa, apostola škotskih preseljenčev. On veruje na spreobrnjenost krivcev po milosti. Ko sem nekoč govoril z njim o sovražstvu, ki je zastupilo Nemčijo, mi je odvrnil: »Moramo ga iztrgati!« Bile so besede apostola. Velike Mac Donaldove zmote tekmo vojne izvirajo iz njegovega prepričanja o možnosti ozdravitve človeka. Vse sovražstvo hoče premagati z ljubeznijo in poštenjem. Herriot pa ni apostol, marveč mož znanosti. Njegov moister je Descartes. Herriot se zanaša na znanostno silo inteligence, ako je metodično usmerjena na nek problem. On silno radi uporablja analizo s tem, da razdeli veliki problem na dolgo vrsto posameznih vprašanj, ki jih skuša potem po vrsti rešiti. Ko sem se vozil z njim iz Doverja v London, mi je razložil svoj načrt, ki pa ne sliči nobenemu drugemu. Ta načrt prenaša delovne metode osebnih inteligence na diplomatske operacije državne vede. Ker sta oba moža tako različne naravi, imata njihovi osebnosti v politiki važno vlogo. Religiozna vestnost enega skuša izpolniti racionalistično inteligenco drugega.

Drobne vesti.

Noben rimski advokat ni hotel prevzeti zagovorništvu Duminija, morilca Matteottija.

Amerika se udeležila londonske konference, ki bo dne 16. julija. (Amerika ima pravico do povrnitve stroškov njene okupacije vojske v Polurliji. Ti stroški znašajo 250 milijonov dolarjev in zato se udeležila Amerika konference).

Za ministrskega predsednika Bavarske je bil z 68 glasovi od 107 izvoljen predsednik stranke (Klerikale) dr. Held.

Dnevne vesti.

Ljubljana, 2. julija 1924.

Vse naročnike, ki ne bi preliči vse številke »Narodnega Dnevnika« v redu, nujno prosimo, da nam nemudoma vsak tak slučaj javijo.

— Avdičena. Danes popoldne sprejme predsednik vlade g. N. Pašič na Bledu v posebni avdienci predsednika Narodne radikalne stranke v Sloveniji. Kot šefu stranke se mu poklonijo predsedstva Mesinega odbora v Ljubljani, okrajnih odborov za ljubljansko in mariborsko oblast ter predsedstva sreskih odborov.

— Za tiskovni sklad »Narodnega Dnevnika« je poklonila gospa Marija Praunseis 25 Din. Posnemajte!

— Samo da veselo je! »Slovenec« in »Slovenski Narod« neustrašeno nadaljuje svoje brezploidno prerekanje, da sta se pred vojno oba ustrašila sence bajnetov. Papir je pač poceni in klepetanje privilegij starine.

— »Slovenskemu Narodu« na njegovo nepristno ogorčenje sledeče: Grda laž je, da bi mi kdaj nap'sali, da so bili klerikalci jugoslovski patrioti. Mi smo dejali le, da je gresil »Slovenski Narod« in da je še bolj gresil »Slovenec«. Zato rečemo z Narodom: »Ni večje novinarske nesramnosti, kakor je tista, ki vedoma laže in ki zavestno pretvarja resnico in kleveta nasprotnika.« kar je zagrešil »Slov. Narod« še vedno, kadar se je spustil v polemiko z nami. Toliko za danes, v kratkem pa kaj več, če se bo nam namreč zdelo vredno pečati z lažnjivcem.

— Spomenik kralju Petru bo ta mesec na slovesen način odkrit v Dubrovniku.

— Odkritje spominske plošče Draškoviću. Dne 30. julija bo v Delinčah svečan pomen za pokojnim Milorodom Draškovičem, kateremu bo pri tej priliki tudi odkritja spominska plošča, ki je že gotova. Svečanosti se bodo udeležila razna kulturna, humanitarna in nacionalna društva. Velike svečanosti bodo ob tej priliki tudi v Beogradu.

— Za tajnika Jugoslovanske Akademije v Zagrebu je bil dne 29. junija izvoljen vsučilni profesor dr. Vale Vouk.

— Izplačilo razlike uradnikom? Dne 1. julija bi se morala izplačati uradnikom razlika v njihovih prejemkih. Izgleda pa, da finančni minister ne bo mogel izpolniti tega, ker mora imeti poleg ovladačenja, ki ga ima v čl. 29 zakona o uradniških dokladah še pooblastilo ministrskega sveta.

— Nameščenja in napredovanja državnih uradnikov. Vseled konstituiranih slučajev kršitve zakona o državnih uradnikih in ostalih nameščenec v državni službi pri nameščenju in napredovanju je odredila Glavna kontrola, da so materialno odgovorni za take kršitve zakona oni državni organi, ki s protizakonitimi odredbami črpajo iz državne blagajne večje vsote, kakor so v budžetu predvidene.

— Nabava za državne železnice. Ministrski svet je odobril nabavo strojnega olja za državne železnice v znesku 4,160.000 dinarjev.

— Radio-postaja v Beogradu. Direktor beogradskega observatorija Milan Nedeljković, univerzitetni profesor je prejel na račun reparacij veliko sprejemno radio-postajo z najdovršnejšimi aparati, ki so do danes realizirani v radio-tehniki. Ti aparati so tako občutljivi, da morejo sprejemati celo ameriška radio-poročila. Gradba radio-postaje v Beogradu je že začeta. Gradbeni dela vodi Antonić C. Pančić, inženjer poštnega ministristva.

— Ureditev plovbe po Jerdaku. Dne 26. oktobra se bodo vršile v Temišvaru pokajanja med našo državo in Rumunijo za ureditev plovbe po Jerdaku.

— S kongresa mest v Pančevem. Te dni se je vršil v Pančevem kongres zastopnikov posameznih mest v Srbiji. Na kongresu se je razpravljalo zlasti o razvoju mest in o tem, kako naj vlada podpira ta razvoj. Kongres je sprejel resolucijo, v kateri se vlada naproša, da vrne mestom vse, kar je njihova last. Dalje, da vlada z zakonom zagotovi stalno denarno pomoč mestom za ona dela, ki jih opravljajo mesta namesto države. Da država čimprej uredi svoje finance in reši vprašanje splošne državne finančno-davčne reforme. Da z zakonom osnuje poseben denarni zavod z državnim pomočjo in soudeležbo vseh mest, kjer bi mesta dobivala hitro in pod ugodnimi pogoji potrebne kredite. Da se z zakonom reši vprašanje avtonomije občin in slednjič, da ustanovi savez mest cele države, ki bi bil v tesni zvezi s podobnimi savezi mest držav male antante.

— Angleška eskadra v naših vodah. Naša vlada je obveščena, da pride dne 31. julija v Dubrovnik angleška vojna eskadra. Eskadra obstoja iz 6 superdrednotov in 16 manjših ednic. Na tem vojnem broduje je 7000 mornarjev in več sto častnikov. Na admiralskem brodu potuje tudi brat naše kraljice, princ Nikola. Angleško eskadro bo pozdravil v imenu vlade admiral Prica, a v imenu kralja dvorni maršal Damjanović. Eskadra otane v Dubrovniku nekoliko dni, nakar bo obiskala Split, Šibenik in Kotor.

— Znižanje davkov v Ameriki. Budžetna bilanca Zedinjenih držav za preteklo leto je izkazala prebitke 500.000 dolarjev, vsled česar je podvel predsednik Coolidge akcijo za znižanje davkov.

— Premestitev orožnikov. Z ozirom na to, da večje število orožnikov že dalje časa neopravilno službuje v Macedoniji, je ministrstvo notranjih del v sporazumu z orožniškimi brigadnimi poveljstvi odredilo izmenjavo orožnikov v Macedoniji. Tako bodo iz vseh delov države premeščeni nekateri orožniki v Macedonijo.

— Težka telesna nezgoda se je pripetila uslužbencu tobačne tovarne g. Andreju Repretu v Tomačevem. Na svojem domu je hotel pomagati tesarjem, ki popravljajo streho na hlevu. Zlezel je na trilo tramovje, ki se je mankrat zrušilo in Repret je padel z višine kakih 5 metrov ter priletel na neki hlobo. Obležal je na tleh napol nezavesten. Poklicani zdravnik vsled nastalih oteklina na rebrni strani se ni mogel ugotoviti, ako je kako rebo zlomljeno ali ne, vendar je poškodba zelo resna.

— Carugovi komplici — strajkajo. Na smrt obsodena Carugova tovariša Nikola Mihajlovič in Ivan Selthofer sta začela strajkati s hrano. Mihajlovič je en teden ne sprejema nobene hrane in je tako oslabil, da so ga morali prepeljati v bolnico, kjer ga umetno hranijo.

— Internacionalna izložba na Holandskem. Dne 18. t. m. bo odprta v enem od največjih holandskih industrijskih mest v Tilburgu internacionalna izložba indu-

strijskih in obrtnih predmetov, ki bo trajala mesec dni. Na tej izložbi bo zastopan tudi naš državni monopol tobačnih izdelkov. Monopolna uprava bo poslala na izložbo nepredelan tobačni material in sicer od lanske žetve. Od cigarete bodo razstavljene »Jadrane«, »Kosovo«, »Sumadija« in »Vardar«.

— Zvezna knjigarna v Ljubljani je založila v čini izdaji knjelet »Kuža - Mucca« iz Fr. Milčinskijeve narodne pravljice »Mogotni prstani«, za petje in klavir. Uglasbil na priljubljeni skladatelj Viktor Parma. — Cena pomembnih izvodov 10 Din.

Ljubljana.

— Tehnična srednja šola v Ljubljani. V preteklem šolskem letu 1923/24 se je vršila na tem zavodu pouk na 11 oddelkih, ki so obsegali skupno 29 razredov. Zavod je stal pod vodstvom pokojnega ravnatelja in vladnega svetnika Ivana Šubica, katerega vodstvo je po njegovi smrti začasno po-vezoval ravni. namestniku prof. ing. Leo Novaku. Poučevalo je 48 stalnih in 4 pomožni učitelji (3 stalni učitelji inženjerji so med šolskim letom podali ostavko na svojo službo). Začetkom šolskega leta se je vpisalo 631 rednih in 101 izrednih učencev (učenk), od katerih je ostalo koncem šolskega leta 586 rednih in 76 izrednih učencev (učenk). Od rednih učencev oz. učenk je dovršilo s pozitivnim uspehom 497, z nezadostnim 34, s ponavljalnim izpitom 45 učencev (učenk) in neizpraznjenih je ostalo le nekaj učencev (učenk). Z ozirom na materijalni jezik je bilo sledeče razmerje: slovenski 674, hrvaški 19, srbski 10, ostali slovenski 9 in drugi neslovenski 20. — Podrobnejši podatki o organizaciji zavoda so razvidni iz letošnjega izveštaja, ki je interesantom na razpolago pri ravnatelstvu zavoda proti vpisovalni tiskovinskih stroškov v znesku 12.50 Din s poštno vred.

— Policijske prilive. Od včeraj na danes so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 1 tatvina, 4 kaljenja nočnega mira, 9 prestopov cestnopolic. reda, 1 prekršaj pasjega kontumaca, 3 lahke telesne poškodbe, 1 pretep, 1 izgred, 1 vmešavanje v službo, 1 nezgoda, 1 javno nasilje.

— Med balinam je bil okraden bančni uradnik Vojteh Burger. Neznani tat mu je ukradel iz listnice, ki je bila v na ključu visecem sukniču 1300 Din gotovine.

— Neprevidezno kolesarenje. Kuharica F. J. iz Radomeli je bila nanzanjena, ker se je peljala s kolesom proti blivsemu kinu »Matica« in tam podrla na tla 70 letno staro Apolonijo Lavrič, ki je zadobila pri padcu 2 poškodbi na čelu.

— Pod voz je prišel na Mesarski cesti 19letni gluhoonem Avguštin Humer. Ni namreč čul klica mesarskega vajenca F. Gojca, ki se je v lahkem diru pripeljal z enovpreznim vozom po Poljanski cesti in zavil v Mesarsko cesto, kjer je stal Humer pri nekem prodajalcu sladoleda. Humerju je zvilno palec na nogi ter je dobil zdravniško pomoč v bolnišnici.

— Pijan kolesar. Sinoči okoli 10. ure se je pripeljal po Dunajski cesti v smeri od Jezice gospod G. V bližini lesnega podjetja Lavrenčič in drug se je z vso silo zaletel v brozavni drog, tako, da je kolesar odletel v jarek in obležal kakor mrtve. Mimoidi so prisločili ponesrečenca na pomoč. Močili so ga z vodo, ga tresli — on pa ni dal nobene znake življenja od sebe. Dva gospoda sta ga pograbila in ga odnesla v bližnjo hišo, kjer g. G. stanuje. Pri luči se je ugotovilo, da G. ni bil popolnoma nič poškodovan. Iz hvalčnosti do prijaznih gospodov, ki sta ga prinesla domov se je nakentiral zavedel in povabil svoje rešitelje v Šiško »kroket«. Domači so ga komaj zadržali doma.

— Umrlj so v Ljubljani: Katarina Tehovnik, posestniška vdova, 34 let. — Anton Hočevar, občinski ubožec, 56 let. — Fran Trinkaš, vojni invalid, 33 let.

— Policijske prilive. Tekom včerajšnjega dne je prejela policija 16 prijav in sicer radi tatvine (1), prostiutice (1), goljufije (1), pretep (2), 1 telesna poškodba, 1 nedovoljen koncert, 1 prekršajnice policijske ure, 1 avtomobilski prestop, 2 poškodbi nasadov, 1 izguba, 3 najdeni predmeti in 3 druge.

— Ozrožen pasantov. Včeraj je nekdo v Trubarjevi ulici okrog hiše št. 4 streljal s puško mačke in ogrožal pasante. Strelce še ni znan.

— Ljubzenska zgodba. Neki Alojzij D. je prijavil policijski, da mu je v mestnem parku nekda Ana S. ukradla 100 Din. Bila je aretirana in je izjavila, da je denar zaslužila z ljubenzijo. Spor kdo ima prav, še ni končan.

— Huda ženska. Poldica Cizel iz Vranskega je sinoči popivala v gostilni Šofarič v Splayarski ulici in se potem vinjena tako razvnela, da je pobila za 148 Din razne posode, Leonu Staniču, ki se je nahajal v gostilni, je zagnala v glavo kozarec in je Staniča lahko ranila. Ko jo je policija aretirala, se je znova razburila in vpila: »Fuj Jugoslavija, hoch Oesterreich!« Spravljena je na hladno.

— Tatvina koles. Trgovcu Antonu P. so ukradli neznan tatovi iz večje dvoje dvokoles. Včeraj je policija izsledila tudi dvoje koles v Krčevini, najbrž last trgovca P.

Maribor.

— Nepošten voznik. Trgovka Marija Arbeiter je prošla 31. preteklega meseca nekoga fanta, naj gre z vozom in konji po staro železo v okolico. Ta je železo pobral in prodal, voz in konje pa pustil v neki gostilni na Tržaški cesti. Kam je izginil, ni znano.

— Ogrožen otrok. Neki Jože H. je streljal na dvorišču stanovanjske hiše s Robertom na otroke sostanovalca Andreja J., ki jih pa k sreči ni zadel. Oče otrok ga je razorožil in prijavil policijski.

— Vlom v Dragonji vasi pri Cirkovcah. Pred par dnevi so dosedaj še neznan tatovi vili v Dragonji vasi pri Cirkovcah v hišo posestnika Antona Zafotnika in mu odnesli razne obleke v vrednosti 2400 Din. Istega dne so vili v hišo Marije Korosec ter odnesli 500 Din gotovine in za 600 Din blaga. Neki drugi stranki pa 300 Din in tretji stranki 390 Din gotovine.

— Ubežli osumljenec. Na Studencu je pobegnil učitelj Maks Zemljik iz Zrkove pri Mariboru, ki se je nahajal tam v opazovalnici radi umora nekoga svojega upnika. Orožniki ga zasledujejo, a ga dosedaj še niso našli.

— Prepil med ruskimi delavci. Prošli teden so se spili Rusi, ki so zaposleni pri gradbi železnice Ormož-Murska Sobota. Delavci so prisilili svoje oficirje — paznike, da so morali tudi sami priti za delo.

Gospodarstvo.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

ima v petek, dne 4. julija 1924 ob 9. uri dopoldne v zborniških prostorih redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom:

1. Naznanilo predsedstva.
2. Obvestila upravnega svetnika Narodne banke g. dr. Karla Trillerja o vprašanju kreditov pri Narodni banki za našo industrijo, trgovino in obrt.
3. Imenovanje zborniških zastopnikov v odborih obrtnih nadaljevalnih šol.
4. Poročilo računskih pregledovalcev o zborniških računskih zaključkih za l. 1923.
5. Vprašanje gospodarskega sveta.
6. Vprašanje ustanovitve okrajnega urada za zavarovanje delavcev v mariborski oblasti.
7. Predlogi gg. zborniških članov.

INDUSTRIJSKO-OBRTNA RAZSTAVA V MARIBORU.

(Od 10. do 28. avgusta 1924.)
Rok za vpošiljanje osnutka očiščelnega lepaka je podan do 5. julija 1924. Razstavni odbor je razpisal za tri najboljše osnutke nagrade v znesku po 2000, 1000 in 500 kron. Osnutek, ki bo sprejel se nagradi še posebej. Vse informacije daje pisarna razstavnega odbora Maribor, Grajski trg 1, telefon interurban 325. Osnutke je vpošiljati zapečatene in označene samo s šifro najkasneje do 5. julija 1924.

— Prijavni rok za razstavljalce poteče dne 15. julija t. l. Ako se niste poslali prijavnice, storite to takoj. Po preteku prijavnega roka se bodo prijavnice vpoštevale le še v toliko v kolikor bo prostora na razpolago.

— Industriji in obrtniki! Hitro se bliža čas otvoritve IV. mariborske industrijsko-obrtnice razstave. Stanovska zavest zahteva od Vas, da pokažete na tej Vaši razstavi, da ste v mariborski oblasti samostojni in neodvisni. Da se ne pustite od nikogar komandirati, kje da naj Vaše izdelke razstavite, Naša, oziroma mariborska razstava mora biti prava manifestacija, ki naj vsem onim, ki hočejo da postane naše mesto gorska vas, pokaže, da smo zreli in samostojni, da hočemo napredovati in ne nazadovati. Ne oziirajte se na umetno uprizorjeno gonjo, ki izvirja iz samih osebnih ambicij in častiloposti. Razstavno delo se vrši s polno paro, tako, da ne bo za pravočasno otvoritev prav nobenih ovir.

— Popust na železnici za razstavljalce in obiskovalce. Konsorcijske razstave je vložil prošnjo na generalno direktorjo Državnih železnic v Beogradu, da dovolj popust za prevoz blaga, ki je namenjeno za razstavo in pa za obiskovalce razstave.

— Vse informacije glede razstave daje edino le pisarna razstavnega odbora v Mariboru, Grajski trg št. 1, telefon inter-

Izvajanje novega priseljeniškega zakona.

Priseljeniški urad je ravnokar izdal prvo izvršilno naredbo na podlagi novega priseljeniškega zakona. Ta naredba razlaga novi zakon in nudi nekatere dodatne informacije.

Tako je rečeno, da se more smatrati kot potnik, prihajajoč v Združene države na začasn obisk, vsak, kdor namerava ostati tukaj k večjemu šest mesecev. Ako ima priseljeniška oblast v pristanišču prihoda kak dvom, sme zahtevati od potnika, da položi kavicjo »bond« v znesku 500 dolarjev, ki naj jamči za njegov odhod po šestmesečnem bivanju v Združenih državah.

Zakon daje v okvirju kvote neko prednost »priseljencu, ki je izurjen v poljedelstvu«. Regulacije bolj natančno razlagajo, kdo je tak, in pravijo: Za priseljenca, izurjenega v poljedelstvu, se ima smatrati kmetovalce in poljedelske delavce, ki imajo izkušnjo v poljedelških poslih, kakor tudi osebe, ki imajo izkušnjo v gozdarstvu, vrtinarstvu in živinoreji. Kar se tiče gozdarstva, so zapodane vse osebe, ki so izučene in izkušene v proizvodnji, zaščiti in izkoriščevanju gozdov, kakor tudi kdor je izurjen v vrtarstvu. Kar se tiče vrtinarstva, so zapodane osebe, ki imajo izkušnjo v obdelovanju drevesnic in vrtov, v lepotečnem vrtinarstvu ali v obdelovanju in oskrbovanju sadovnjakov in vinogradov. Kot izkušni v živinoreji se smatra oni, ki je izurjen v živinoreji za tržne svrhe ali pa v mlekarstvu, ne pa oni, ki ima nekaj živine le za družinsko rabo.

Ameriški državljani, ki zahtevajo, da se njihovim sorodnikom prizna pravica, da pridejo izven kvote, oziroma da se jim prizna prednost v okvirju kvote, morajo rabiti za svojo prošnjo predpisano tiskovino, ki jo izda generalni priseljeniški komisar. Prošnje in drugi obliki se ne bodo sprejemale.

Novi zakon vsebuje sledečo določbo glede deportacije: Ako se bo po prihod nekakega imozemca našlo, da za časa svojega prihoda ni bil po tem zakonu opravičen priti v Združene države ali da je ostal dlje časa kot je dovoljeno po tem zakonu ali predpisih, izdanih na podlagi tega zakona, bo tak imozemec zaprt in deportiran. V zmisli regulacij se ta določba tiče le onih imozemcev, ki pridejo v Združ. države po 1. julija 1924. To seveda ne pomenja, da ne bi mel biti deportiran, kdor je prišel nezakonitim potom v Združene države pred tem dnem. Pač pa more biti deportiran, v kolikor splošni priseljeniški zakon od 1. 1917 določa. Kar se tiče onih, ki so prišli v Ameriko, prekršivši določbe starega kvotnega zakona od 1. 1921, se bo glede deportacije takih imozemcev smatralo, kot da je ta zakon še vedno v veljavi.

Dopisi.

GROBELNO.

CMD podružnica za Grobelno in okolico je priredila dne 22. junija ljudsko veselico na prostem in sicer v proslavo ustanovitve CMD častitega starostu Vrhovnika, ki je obhajal dne 24. junija svoj sedemdesetletni rojstni dan. Spored duševne in telesne zabave je bil zanimiv in vabljiv. Veselilni prostor je bil spremljen v smirek gaj, v čigar senci so bili postavljeni pestro okrašeni šotori. Gostom so stregle go-

urban štev. 325, kamor se naj obračajo vsi zainteresirani bodisi pisмено, ustmeno ali telefonično. Za dopise, naslovljene na druge osebe ne prevzame odbor nobene odgovornosti.

× Izvozni krediti. Upravni svet naše Narodne banke je na svoji zadnji seji že uredil vprašanje dovolitve izvoznih kreditov za prihodnjo izvozno sezono. Rešiti je le še nekaj tehničnih vprašanj.

× Kriza madžarske industrije. Deloma radi zastoja na tržiščih, deloma pa radi sanacije, je zašla madžarska industrija, ki je nastala večinoma v povojni dobi konjunktura in že radi tega ni posebno odporna, v težko krizo. Njen težavni položaj še poostrejuje še precej razširjena nepoštena konkurenca, ki jo uganjajo nekatera industrijska podjetja, da se rešijo iz najhujše stiske.

× Za izboljšanje našega prometa. Prometno ministrstvo je odredilo celo vrsto odredb, da se izboljša naš železniški promet. Posebno važnost polaga prometno ministrstvo na moderniziranje in izpopolnitev železniških delavnic, da se bodo mogla izvršiti vsaj najnujnejša popravila vagonov in lokomotiv doma in da se ne bo treba obračati za vsako malenkost v imozemstvo. Poleg tega se bodo tudi pospešila popravila in obnovitvena dela na progi, tako da je pričakovati, da bo naš promet v bodoči izvozni sezoni že mnogo boljši.

× Primanjkljati ruskih železnic. Ruske železnice bodo zaljučile po dosedanjih podatkih svoj obrat z deficitom preko 13 milijonov zlatih rubljev. Zlati povzroča primanjkljati potniški promet, ker znašajo povprečni transportni stroški za osebo in vrsto (1 vrsta — 106,7 m) 1.10 kopejk, dočim prinese prevoz ene osebe pri eni vrsti le 0.09 kopejk.

× Poletni ribolov v Dalmaciji. Letošnji poletni ribolov v Dalmaciji je bil zelo bogat. Aprila je bilo pripeljenih v splitsko ribarnico 37.220 kg rib, maja 37.370 kg. V Komizli je dosedaj že nasoljenih in gotovih za prodajo 3000 barilov sardel.

× Vzorčni semenj v Napolju. V Napolju bo letos IV. vzorčni semenj v dnevi od 16. do 30. septembra.

DOBAVE.

× Dobava zakovic. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 21. julija t. l. očiščelnica licitacija glede dobave 50.000 kg zakovic. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

× Dobava firneža. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 21. julija t. l. očiščelnica licitacija glede dobave 8000 kg čistega lanenega firneža. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

× Dobava lesnega oglja. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 21. julija t. l. očiščelnica licitacija glede dobave 10 vagonov lesnega oglja. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

spe in gospodične. Od blizu in daleč so prišli ljudje, da se udeležijo proslave. Vsem je bila na obrazu radost in zadovol

Caillaux in de Selves.

(Od našega pariškega dopisnika.)

Gospod de Selves, ki ga je postavila redakcija za predsednika senilnega zborovanja (senata), je protestant, kakor Doumergue, prvi sodnik republike. Eden njegovih prednikov, Jean de Selves, je bil leta 1507 predsednik parlamenta v Bordeauxu. Po bitki pri Paviji se ga je poslužil premagan in ujeti Franc I., da bi mu izposloval pri Karlu V. mir in osebno svobodo. V kraljevem imenu je podpisal Jean de Selves pogodbo, z dne 14. januarja 1526, po kateri se je odločil povelj Franc I. vsem pravico na Neaplju, Genui, Flandriji, Milani in Artoisu. Kmalu potem je prestopila starejša linija hiše, katere potomec je predsednik senata de Selves, k protestantizmu. Rodbina je bila dovolj mogočna, da kljubuje nevarnostim, ki bi utegnile nastati v katoliški Franciji kot posledica take promene vere. Na poziv svojega uca de Freycinet, Gambettova pomočnika, je vstopil de Selves v politično življenje. Caillaux je bil prvi, ki je ponudil de Selvesu portfelj za zunanje zadeve. Oba moža sta se sovražila od prvega dne skupnega delovanja. De Selves je bil oni, ki je pripovedoval znane anekdote o »Mamerskem izgnancu«. Nekega dne je prišel min. predsednik v pivarno na Quai de Orsay. Medtem, ko sta oba politika razpravljala o važnih spisih, je položil Caillaux obe nogi na slavno Colbertovo delavno mizo, ki služi še dandanes vsakokratno ministru zunanjih zadev kot pisalna miza. De Selves je trenutno popolnoma onemel. — Predstojnik v ministrstvu zunanjih zadev je bil nekaj časa Maurice Herbet, danes poslanik v Bruslju.

Nekega dne ga je poslal de Selves k ministrskemu predsedniku na trgu Beauvau in mladi diplomat je našel Caillauxa v njegovi delavni sobi skakajočega preko stolov, ki jih je bil postavil v krogu ob stenu. Pri tem je dajal od sebe v enakomernih presledkih kratke, neartikulirane krike. Po vstopu presenečenega Herbeta je Caillaux nadaljeval izredne vaje še kakih pet minut, nakar je zlezal z mize in diskuriral z običajno bistrumnostjo o vsebini spisov. Kronist opozarja na to podobno »napade«, ki jih je imel Richelieu in ki jih je zabeležila vojvodinja Orleanska v svojih memoarih: Veliki kardinal je našel čisto zabavo v tem, da je igral konja. Skakal je rezgetaje okoli biljarda, delal velik hrup in zmerjal svojo služnčad, ki je mirno čakala, da se je vojvoda izbesnel, nakar so ga spravili v posteljo, kjer se je začel takoj močno potiti.

Ko se je zbudil, ni vedel ničesar o vsem tem, kaj se je bilo godilo.

Zadnji tragični teden skupnega delovanja Caillauxa in Selvesa so dobili po takozvanih zelenih dokumentih svoj historični pomen. Bilo je ob času marokanske krize in evropski mir je visel na lasu. De Selves se je pogajal z Nemci, a podpirali so ga nacionalisti, ki so bili odločni tirati stvar do skrajnosti. Z mojstrskim trikom, kakor se izraža nek šovinistični avtor, se je francoski špijonaži posrečilo razkriti širo nemških tajnih brzojav. Značilno za sabotažo takratne oficijelne francoske politike, po nedgovornih ekspozitih je, da se je izvršilo razvozljanje nemških poslanških poročil brez vednosti min. predsed. Caillauxa. Iz teh brzojavk se je dalo sklepati, da se je Caillaux, ki je nedvomno spoznal nevarnost, preko glave svojega zun. ministra pogajal z Berlinom in delal na to, da se sklene pogodba, ki je bila končno tudi sklenjena. Da bi se de Selves maščeval, je sporočil vse to predsedniku oddelka za zunanjo politiko Clemenceau in posledica je bila, da je bil Caillaux pozvan pred odbor. Dogodki, ki so sledili, so znani. De Selves se ni upal storiti odločilnega koraka, ki bi bil, kakor so stvari takrat stale, dovedel znatno do vojne z Nemčijo, za kar bi bila v vsakem slučaju nosila odgovornost Francija. Svojo demisijsko je podal v roke Fallera s sledečo utemeljitvijo: »Ne morem nositi dalje odgovornosti za zunanjo politiko, kateri manjka skupnost naziranj in dejanj. Dvojno moje stremljenje, namreč da ne bi zatajil resnice in da se ne bi izneveril korektnosti, ki mi jo nalaga moj položaj, mi ne dopušča več ostati član Caillauxovega kabineta.«

»Zeleni dokumenti« (tako imenovani po uporabljenem papirju) so igrali pred približno 8 meseci zopet v francoski zbornici vlog: nikdo ni mogel takrat slutiti, da bo od obeh tekmecev enega reakcija kot senatnega predsednika, drugega pa javno mnenje — v kolikor je bilo mogoče predvideti — rehabilitiralo in pozvalo k novemu političnemu udejstvovanju.

Sodišče.

BIVŠI ODGOVORNI UREDNIK »STROKOVNE BORBE« OBSOJEN PO § 104 S. K. Z.

Na zatočni klopi sedita komunista Anton Vergelj in Emil Klopčič iz Zagorja. »Strokovna borba« je priobčila meseca januarja t. l. vprašanje na brigadnega žan-

darmerijskega komandanta v Ljubljani, v katerem očita orožnikom v Zagorju, da hočejo uvesti diktaturo bajonetov in udušiti vsako zakonitost, ter da so o priliki nekega tajnega shoda komunistov — (komunisti trdijo, da ni šlo za shod, temveč da so se slučajno sešli, kar pa ne drži) — neko- rektno postopali.

Sodišče je mnenja, da presega inkriminirani članek mejo dovoljene kritike in obsodi bivšega odgovornega urednika »Strokovne borbe«, sedaj brezposelnega Antona Vergelja na štirinajst dni zapore. Klopčič, dozdnevni avtor inkriminiranega članka se oprost, ker se mu ne more dokazati, da je članek napisal.

»UŠI JE OBIRAL.«

Potehul I. Begović je prišel na idejo, ki bi mu bila omogočila za daljša brezskrbno življenje, ako bi se mu bilo posrečilo jo realizirati. Hotel je vlomiti v skladišče carinarnice na južni železnici, v katerem se nahajajo manufakturno in spicerijsko blago v milijonski vrednosti. V to svrhu je zlezal pod lesen hodnik pred magacinom ter pričel z neverjetno predrznostjo pri belem dnevu vrtati luknjo v zid. Toda uslužbenci so slišali udarce, postali pozorni, in so naposled našli Begovića pod hodnikom pri »delu«.

Stavljen na odgovor, kaj dela pod hodnikom, je dejal Begović, ki je imel suknjo slečeno, da »obira lažice«. Njegov odgovor je bil pa precej neverjeten, zakaj fant je izvrtal z železnim drogom že osemnajst opek in bil ves zamazan od opeke in zidu.

Namesto milijonskega plena je dobil dva meseca težke ječe, poostrene z eno temnico in enim trdim ležiščem.

§ 104 S. K. Z.

Akademik Danilo P. je hotel videti nogometno tekmo Ljubljana—Celovec. Podal se je s par tovariši na igrišče športnega kluba Ilirija. Ker je bil njegov žep »holj prazen«, kakor je to dandanes pri slovenskih akademikih moderno in so bile dljašje vstopnice razprodane, je hotel pristopiti igri zastopni. V to svrhu je zlezal na nasip, kjer je našel številno družbo ljudi, ki je hotela istotako, kakor on, videti brcanje žoge ne da bi plačala vstopnino. Sportni klub Ilirija pa takih stvari ne trpi: Službujoči stražnik ima nalog spoditi ljudi z nasipa. To se je zgodilo tudi takrat, ko je bil akademik P. med ljudmi na nasipu. Dočim se je »sprofanus vulgus« pokoril stražnikovemu pozivu, da se odstrani, je hotel ostati obdolženec s par tovariši na

nasipu. Policija je akademike z brahjalno silo potisnila z nasipa. P. je prišel pri tem v konflikt z njo. Zato se zagovarja danes radi pregreška znanega § 104 s. k. z. Stražnika Milha Stante in J. Pasar trdita, da se je silo zoperstavil in sunil policajca, ki je intenziviral, namenoma s pestjo v prsi. On to taji. Njegov zagovor podkrepita dve akademsko izobraženi prič. — Sodišče je mnenja, da tem pričam ne more pripisovati take važnosti kakor stražnikoma, ker mogoče niste dobro videle in obsodi obtožbenca na 100 Din globe.

To in ono.

Ljubavna drama v Meidlingu. Pretečeno soboto se je odigrala v Meidlingu pri Dunaju krvava ljubavna drama, ki jo je povzročila ljubosumnost zaljubljenega mladega moža. V hiši št. 4 v Taubnuckgasse stanuje gledališka družina Ditrich z 19 letno hčerjo Marijo, ki je šivilja. Pri njih je stanoval tudi zaročenec Marije Ditrich 22 letni pekovski pomočnik Valter Millner. Usodnega večera je bil Marijin oče zaposlen v gledališču. Mlada zaročenca in Marijina mati so bili tedaj sami doma. Med mladima dvema je prišlo do prepira, v katerem je očital Millner svoji zaročenki nezvestobo. Med prekanjem je zapustil Millner stanovanje. Okoli 11. ure pa se je zopet vrnil, iztiril Marijino mater iz stanovanja, nakar sta se začela dva strela. Mati dekletova je pozvala sosedo, ki so odhiti v stanovanje Ditrichovih in našli tamkaj mlada zaročenca v krvi na tleh. Marija je imela prestreljeno glavo blizu senc, a Millner je bil istotako ustreljen v glavo. Poklicani zdravnik je ugotovil smrt mlade deklice, a pri Millnerju samo težko poškodbo. Millner, ki je v ostavljenem pismu izpovedal, da ga je prisilila k strašnem dejanju nesrečna ljubez, je bil prepeljan v bolnišnico.

Zenitev na povelje komandanta. Pred deželnim civilnim sodiščem na Dunaju se je vršila te dni interesantna ženitvena razprava v zadevi rumunskega državljana dr. Josipa Bogdana, ki je vložil tožbo za razveljavlo zakona, ki ga je sklenil za časa vojne na fronti s svojo soprogo. Tožbo je utemeljeval s tem, da ga je njegov komandant prisilil, da sklene zakon, v katerega ni šel prostovoljno. Sodišče je tožbo zavrnilo in proglasilo zakon za veljaven, ker je tožitelj živel s svojo ženo pozneje v zakonu tudi na Dunaju. Z ukvarjanjem, da je bil kot rumunski častnik na Dunaju pod vojaškim pritiskom primoran živeti s svojo

ženo, tožitelj ni uspel in bo moral lepo naprej vleči »neprostovoljni« jarem sv. zakon.

Reparski umor sredi Bukarešte. Dni 30. junia zvečer je bil izvršen sredi Bukarešte reparski umor nad industrialcem Petrescuem. Našli so ga v njegovem lokalnem zvezanini rokami in nogami — mrtvega. Umora so osumili trije mladeniči, ki so bili ob času zločina v Petrescujevi pisarni. Očitno gre za reparski napad, ker so morili odnesti denar.

Zmaga feminizma. Uradniki Glavne kontrole v Beogradu so se odkrito upirali in grozili z ostavko radi odredbe ministrstva, da morejo tudi ženske stopiti v službo državnega računovodstva. Nekateri uradniki so radi tega tudi zapustili državno službo. Poteklo je pol leta od te odredbe in sedaj so bile imenovane nekatere ženske za preglednice računov pri Glavni kontroli v Beogradu. Tako je slednjič tudi pri nas sproveden pravni princip, da spoli ne vpliva na možnost vršitve uradniških dolžnosti. Vsekakor je to velika zmaga feminističnih organizacij nad trimoglavostjo konservativnih uradniških del.

Smrt odličnega poljskega novinarja. V Varšavi je umrl Konrad Olhoviz, glavni urednik dnevnika »Kurier Varšavski«. Bil je eden najbolj znanih in najuglednejših poljskih časnikov. Pokojnik je bil rojen leta 1858; gimnazijo je dovršil v Varšavi, a pravo je študiral v Lvovu in na Dunaju. Po dovršenju študija je bil posvetil žurnalistiki in je bil od l. 1904 neprestano glavni urednik omenjenega lista, ki izhaja v Varšavi že 104 leta in je najstarejši ter najbolj razširjeni dnevnik na Poljskem. Ta list je predeloval najtežje periode poljskega naroda, dobo ustaje, revolucije, vladne reakcije in vojne. Vedno pa je gledal, da se vzdrži na višini in je dajal narodu kar največje je mogel. Bil je vedno nezklavarijen glasnik javnega mnenja, v kolikor je slednje moglo priti od izraza. Pokojnik Olhoviz je 19 let nadaljeval te lepe tradicije, bil je v Varšavi znana osebnost, a v javnem življenju je igral pomembno vlogo in bil predsednik različnih društev.

Lastnik:

Konzorcij »Narodnega Dnevnika«.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

43

Končno so obupali in pripravili prenočišče v vasi. Ujetnike so zapirli v tri koče in jih dobro zastražili. Ob vratih so stale straže. Nad vasjo je zavladala nočna tišina, ki jo je motil le tožeci jok žnih žena nad smrtjo svojih mož.

Drugo jutro se je četa odpravila nazaj proti obali. Sprva so hoteli vas zažgati, pa so opustili to misel in pustili tudi ujetnike v vasi.

Počasi se je vračala ekspedicija po isti poti, odkoder je prišla. Deset polnih mrež je zavlačevalo pohod. V osmih so ležali ranjenci, v dveh mrtvi.

Clayton in poročnik Charpentier sta šla na čelu kolone. Anglež je molčal iz spoštovanja do spremljevalčeve bolečine, kajti d'Arnot in Charpentier sta bila že od deških let nerazdružljiva prijatelja. Clayton je razumel, da je poročnikova bolelost toliko večja, ker se je d'Arnot zastopil žrtvoval; Jane Porter je bila rešena prej, predno je padel d'Arnot v roke divjakov in se žrtvoval za neznanu tujko. Toda če je omenil besedo o tem, je poročnik Charpentier le odkimal z glavo.

»Ne, dragi gospod,« je dejal. D'Arnot je hotel tu umreti. Žal mi je le, da nisem mogel umreti zanj ali z njim. Želel bi, da bi ga bolje poznali. Bil je pravi častnik in plemenit človek. Umrl ni zaman, kajti njegova smrt za tujko, ameriško deklico bo nas, njegove tovariše, le vzpodbujala, da bomo zrlj smrti pogumno v oči, pa naj nas sreča kjerkoli.«

Clayton je molčal in njegovo spoštovanje do onega, ki se ga je odslej vedno spominjal, je bilo večje.

Že pozno je prišla četa do koč in na obali. En sam strel, predno so izstopili iz džungle, je naznanjal ljudem v koči in na ladji, da je prišla ekspedicija prepozno. Prej so se namreč dogovorili, da bodo s strelom naznanili neuspeh ekspediciji, s tremi uspehi in z dvema pa, da niso našli niti d'Arnota niti črnih roparjev.

Seveda je vse pričakovalo njihovo vrnitev. Govorili so le malo besed, ko so mrliče in ranjence previdno naložili v čolne, da jih prepeljejo na križarko.

Claytona je izmučil petdnevni marš skozi džunglo in oba boja s črnci. Šel je v koč, da bi jedel in se odpočil na svojem ležišču po teh dveh, v gozdu preživljenih nočeh.

Na vratih je stala Jane Porter.

»Ubogi poročnik,« je dejala. »Niste našli nobenih sledov?«

»Prišli smo prepozno, mis Porter,« je odgovoril žalostno.

»Povejte mi, kaj se je zgodilo.«

»Ne morem, je preveč strašno, mis Porter.«

»Menda nočete reči, da so ga mučili,« je šepetala.

»Ne vemo, kaj so storili z njim, predno so ga ubili.«

»Saj niso...«

Mislila je na besede, ki jih je Clayton izrekel o možnem pripadnosti gozdnega moža nekemu plemenu, pa ni mogla spregovoriti strašne besede.

»Da, mis Porter, ljudozrci — so,« je dejal grenko in mislil baš na gozdnega moža; znova ga je obšla ista ljubosumnost, kakor pred dvema dnevi. Zlobno surovostjo je pristavil:

»Ko vas je zapustil vaš gozdni bog, je hitel najbrže h gostiji.«

Pravzaprav mu je bilo že žal, še predno je izrekel te besede, vendar se ni nadejal, da bodo deklico tako zelo užalile. Žal mu je pa je bilo, da je tako nečastno govoril o nekem, ki je vsakemu članu družbe rešil življenje in ki ni nikomur ničesar žalega storil.

Deklica se je vzvrnala.

»Na te besede bi vam lahko dala le en primeren odgovor, mr. Clayton,« je rekla ledeno mrzlo, »in žal mi je, da nisem mož, da bi ga vam lahko prisodila.«

Pokazala mu je hrbet in šla v koč.

Clayton je razmišljal kakšen odgovor je imela v mislih.

»Zares,« je dejal sam pri sebi, »rekla mi je, da sem lažnjivec. In zdi se mi, da sem zaslužil,« je zamisljeno pristavil. »Clayton, dečko mi, vem, da si utrujen, toda vzroka vendarle nimaš nobenega, da se tako-le blamiraš. Najboljše je, da greš spat.«

Predno pa je legel, je vjudno poklical Jane Porter, ki je bila na drugi strani jadra, delečega koč v dva dela, ker se je hotel opravičiti. Toda odgovora ni dobil nobenega.

Potem je napisal par vrst na kos papirja in ga porinil v drugi prostor.

Jane Porter je videla ta listič, pa se ni zmečila zanj, ker je bila preveč užaljena. Toda bila je žena in radovednost jo je prisilila, da je dvignila papir in ga prebrala:

»Draga mis Porter!

Nobenega vzroka nisem imel za trditev, ki sem jo izrekel. Opravičujejo me le moji prenapeti živci, toda to končno ni nobena opravičba.

Prosim vas, naj bo, kakor da nisem dejal ničesar. Sem zelo žalosten. Za vse na svetu bi vas ne hotel žaliti. Prosim, recite, da mi odpustate.

Wim. Cecil Clayton.

Predzadnji stavek bi jo pred enim tednom prav posebno razveselil, zdaj jo je le potrl.

Želela si je, da bi Claytona nikdar ne srečala. Bila je žalostna, da je videla gozdnega boga, — ne, bila je srečna.

Mislila je na drugo pismo, ki ga je našla po svoji vrnitvi pred koč v travi; namreč Tarzanovo ljubavno pismo. Kdo neki je ta novi njen oboževatelj. Če je bil kdo drugi teh divjih prebivalcev strašnega gozda, potem bo gotovo napel vse sile, da jo dobi.

»Esmeralda, vstani!« je kriknila. »Kako moreš tako mirno spati, ko vendar veš, da je svet poln groze.«

Zamorka je zakričala, ker je mislila, da je zopet kakšna zver v bližini, toda Jane jo je pomirila in ji rekla, da bi šla vendarle rada spat. Poljubila jo je in ji voščila lahko noč.

Bližnjiki.

Ko se je d'Arnot zopet zavedel, je ležal na mehkem ležišču iz praproti in trave in nad njim je bočila streha iz vej.

Pri njegovih nogah je bila odprtina, odkoder je videl ven v zelenje in ne daleč oddal je kipele gosta stena goščave in drevja proti nebu.

Bil je ves zbit in slab, prepričan bolečinam vojnih strašnih ran; bolele so ga tudi kosti in mišice od udarcev, ki jih je dobil.

Celo vsak zglob glave je povzročal toliko bolečino, da je dolgo nepremično ležal z zaprtimi očmi. Poskusil je, domisliti se podrobnosti svojega doživljanja, ko je izgubil zavest. Morda bi mu to pojasnilo njegovo sedanje bivašče, pa ni niti vedel, če je pri prijateljih ali sovražnikih.

Počasi se je spomnil celega strašnega prizora ob kolu in končno tudi čudne bele postave; v njenih rokah je padel v nezavest.

Bil je radoveden, kakšna usoda ga čaka. Krog sebe ni čul nobene žive duše. Slišal je le nemir divjega kraja. Kmalu ga je zopet premagal rahel spanec.

Zbudil se je šele popoldne in zopet zelo ne-

miren. Tedaj je videl skozi odprtino pri svojih nogah čepečo možko postavlo.

Široki, mišičasti hrbet je bil obrnjen proti njemu; dasi je bil zelo zagorel, je d'Arnot vendarle uganil, da je mož belokožec.

Najmodernejši trakovi, svila in modni nakiti

ravnokar dospelo

modni trgovini

T. EGER LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 2

Družabnika

za trgovino mešanega blaga itd. za promet kraj v Slo-

Dva moška kolesa,

dirkalno in navadno moško, skoraj novo, se ugodno prodata radi odhoda k vojakom Naslov v upravi lista.

Moško kolo,

dobro ohranjeno kupim. Cenj. ponudbe na upravo lista pod »Plačam takoj!«.

Stara moška obleka,

še dobro ohranjena, se ugodno prod. Naslov pri upravi lista.

Sir

pravi 1/2. Emendole (Bohinjski) Groyer 1. a. polnomasten, trapist in čajno maslo. Najceneje v mlečarni Ivan Kos, Ljubljana, Bohoričeva ul. 28.

Vodovodna instalacija in kleparstvo

FRANJO DOLŽAN

CELJE

Prevzema vsa v gori omenjena stroko spadajoča dela in popravila. Naprava novih strelovodov in poprava istih.

Beli damski file-klobuki

došli. Cena od 180 Din višje. Minka Horvat, modistka, Ljubljana.

Motorno kolo

Puch, 5 ks. dobro ohranjeno, se vsled odpotovanja proda za 6000 Din. Jamski trg 196, Zelena jama, Ljubljana.

Mlad pek.

popolnoma samostojen, 150 službe za takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Pek« na upravo lista.

Prvovrstne premoge

na drobno in debelo za industrijo in domačo kurjavo dobavljajo po najugodnejših cenah in plačilnih pogojih

Dom. Čebin

trgovina s premogom Ljubljana, Wolfova ul. 1/1.

Oglašujte v „Nar. Dnevniku“!

Popolnoma varno naložite denar v Ljubljansko posojilnico,

R. Z. S. O. Z.

ki posluje v novopreurejenih prostorih v Ljubljani, Mestni trg šte. 6.

Hranilne vloge in vloge na tek. račun obrestuje po 8% do 10%, ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru.

Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poročstvu. Daje tudi trgovske kredite ter sprejema ceslje in inkaso faktur.

FRANC CERAR, družba z o. z. v Domžalah pri Ljubljani

slamnikov in klobukov

zaloga v Celju, Gosposka 4.

Popravila se sprejemajo vsako sredo v Ljubljani, Prešernova ul. 5. na dvor. Kovačič & Tršan.

Gradbeno podjetje

Arhitekt V. Krainer & Ko.,

Jesenice.

Stavbna vodstva: LJUBLJANA, DOMŽALE, ZAGREB.

Izvršuje privatne in industrijske stavbe, proračune, načrte, cenitve, posebni oddelek za arhitekturo.

Najnovejša knjiga!!

Izšla je v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg št. 8

„VERONIKA DESENIŠKA“ tragedija v petih dejanjih od našega slovitega pesnika O. Županciča v treh različnih izdajah:

Ljudska izdaja v okviru „Splošne knjižnice“ kot 28. zvezek. Cena broš. Din 25.—, vez. Din 32.—.

Nadalje finejša izdaja v večji obliki na finem papirju. Cena broš. Din 52.—, vez. v polplatno Din 60.—, v platno Din 66.—, in luksuzna izdaja v omejenem numeriranem številu 200 izvodov z lasinoročnim podpisom avtorja v elegantni vezavi v celum usnju. Cena Din 130.—.